

Instytut Pamięci Narodowej - Szczecin

<http://szczecin.ipn.gov.pl/pl9/archiwa/zasob/31245,Informacja-o-zasobie-archiwalnym-Instytutu-Pamieci-Narodowej-Oddzial-w-Szczecini.html>
2019-01-19, 17:58

Informacja o zasobie archiwalnym Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Szczecinie

Oddziałowe Archiwum (wcześniej Oddziałowe Biuro Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów) w Szczecinie rozpoczęło gromadzenie swojego zasobu archiwalnego w styczniu 2006 r. Dotychczas akta pertynencji szczecińskiej, gorzowskiej i koszalińskiej były częścią zasobu oddziałów Instytutu Pamięci Narodowej w Poznaniu i Gdańsku. Do maja 2006 r. zasób Oddziału IPN w Szczecinie został scalony i przewieziony do tutejszej siedziby.

Proces kształtowania zasobu archiwalnego trwa jednak nadal we współpracy z podmiotami zobowiązanymi do przekazania materiałów archiwalnych do zasobu IPN. W lipcu 2008 r. przejęto akta z Archiwum Wojsk Lądowych w Toruniu. Kontynuowana jest również współpraca z archiwami policyjnymi.

W chwili obecnej zasób szczecińskiego Oddziału IPN liczy 3375,08 mb akt. Struktura zasobu przedstawia się następująco (wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. w metrach bieżących):

Instytucje przekazujące materiały archiwalne	Wielkość w mb
ABW (UOP)	488,37
MSWiA	59,03
Policja	294,12
Policja (materiały paszportowe)	1925,3
Więziennictwo	112,71
OKŚZpNP	21,07
Archiwa państwowe	11,26
Archiwa wojskowe	106,62
Straż Graniczna	8,91
Organy administracji publicznej	223,37
Sądy i prokuratury	109,37
Dary i kolekcje	14,37
RAZEM	3375,08

Zasób kartoteczny

Podobnie jak zasób aktowy, również zbiór kartoteczny pozyskano w roku 2006. Zasób kartoteczny przejęty został z OBUiAD w Poznaniu (kartoteki z terenu, w zakresie którego

działały b. KWMO/WUSW w Szczecinie i b. KWMO/WUSW w Gorzowie Wlkp.) oraz OBUiAD Gdańsk (b.KWMO/WUSW w Koszalinie). Z czasem zasób kartoteczny powiększył się o nabytki z BUiAD Warszawa (m.in. kartoteka ORMÓ), a także z Delegatury Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Szczecinie. Obecnie zasób kartoteczny liczy 130 mb.

Zasób aktowy

Największą część szczecińskiego zasobu stanowią akta cywilnych organów bezpieczeństwa państwa pochodzące z byłych województw: szczecińskiego, koszalińskiego i gorzowskiego. Wśród akt wytworzonych przez UB/SB oraz MO w latach 1945-1990, znajdują się różnorodne materiały:

- akta operacyjne: akta osobowych źródeł informacji, akta spraw obiektowo-zagadnieniowych, akta rozpracowań operacyjnych, akta kontrolno-śledcze;
- akta administracyjne: sprawozdania, rozkazy personalne, wytyczne, plany pracy, instrukcje, protokoły z kontroli, korespondencja;
- akta osobowe: akta personalne funkcjonariuszy i pracowników cywilnych;
- akta obronne: dokumentacja dotycząca spraw mobilizacyjnych, plany przygotowane na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa państwa, dokumentacja dotycząca osób dopuszczonych do informacji niejawnych;
- akta paszportowe: teczki akt paszportowych, książeczki paszportowe.

Natomiast zasób wojskowych organów bezpieczeństwa państwa jest dosyć skromny. Są to jedynie akta osobowych źródeł informacji Wojskowej Służby Wewnętrznej i Informacji Wojska Polskiego.

Dużo bogatsza jest dokumentacja Wojsk Ochrony Pogranicza, wytworzona w latach 1945-1991 (Pomorska Brygada WOP, Bałtycka Brygada WOP, Lubuska Brygada WOP). Obejmuje ona głównie akta operacyjne: akta osobowych źródeł informacji, akta rozpracowań operacyjnych, akta spraw obiektowo-zagadnieniowych, akta postępowań przygotowawczych.

Kolejną grupę akt stanowią dokumenty cywilnego wymiaru sprawiedliwości. Są to akta wytworzone przez sądy i prokuratury:

- Sąd Apelacyjny w Szczecinie (1949-1951),
- Sąd Apelacyjny w Koszalinie (1950-1950),
- Sąd Okręgowy w Szczecinie (1950-1951),
- Sąd Okręgowy w Koszalinie (1946-1951),
- Sąd Grodzki w Słubicach (1948-1948),
- Sąd Grodzki w Nowogardzie (1946-1950),
- Sąd Wojewódzki w Szczecinie (1951-1972),
- Sąd Wojewódzki w Koszalinie (1951-1975),
- Sąd Wojewódzki w Gorzowie Wielkopolskim (1981-1982),
- Sąd Powiatowy w Szczecinie (1958-1975),
- Sąd Powiatowy w Gorzowie Wielkopolskim (1956-1973),

- Sąd Powiatowy w Słubicach (1966-1973),
- Sąd Powiatowy w Myśliborzu (1951-1965),
- Sąd Powiatowy w Łobzie (1955-1955),
- Sąd Powiatowy w Nowogardzie (1953-1959),
- Sąd Rejonowy w Szczecinie (1975-1987),
- Sąd Rejonowy w Koszalinie (1988-1990),
- Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim (1982-1994),
- Sąd Rejonowy w Słubicach (1975-1990),
- Sąd Rejonowy w Międzyrzeczu (1982-1990),
- Sąd Rejonowy w Świnoujściu (1981-1990),
- Sąd Rejonowy w Kamieniu Pomorskim (1975-1984),
- Sąd Rejonowy w Gryfinie (1998-1999),
- Sąd Rejonowy w Goleniowie (1981-1989),
- Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie (1975-1985)
- Prokuratura Okręgowa w Koszalinie (1945-1950),
- Prokuratura Wojewódzka w Szczecinie (1962-1990),
- Prokuratura Wojewódzka w Koszalinie (1955-2002),
- Prokuratura Wojewódzka w Gorzowie Wielkopolskim (1975-1990),
- Prokuratura Powiatowa w Słubicach (1970-1975),
- Prokuratura Rejonowa w Szczecinie (1980-1990),
- Prokuratura Rejonowa w Gorzowie Wielkopolskim (1989-1990),
- Prokuratura Rejonowa w Słubicach (1975-1998),
- Prokuratura Rejonowa w Świnoujściu (1982-1984),
- Prokuratura Rejonowa w Stargardzie Szczecińskim (1983-1983),
- Prokuratura Rejonowa w Drawsku Pomorskim (1983-1983),
- Prokuratura Rejonowa w Białogardzie (1983-1999),
- Prokuratura Rejonowa w Krośnie Odrzańskim (1986-1988).

Do cywilnych organów sprawiedliwości zaliczyć należy także dokumenty wytworzone przez Kolegium do Spraw Wykroczeń w Szczecinie (1981-1988) i Koszalinie (1987-1987).

Szczególnie ciekawą grupę dokumentów stanowią akta wojskowego wymiaru sprawiedliwości:

- Wojskowy Sąd Rejonowy w Szczecinie (1945-1955),
- Wojskowy Sąd Rejonowy w Koszalinie (1949-1953),
- Wojskowa Prokuratura Rejonowa w Koszalinie (1948-1956),
- Wojskowa Prokuratura Garnizonowa w Koszalinie (1984-2000),
- Wojskowa Prokuratura Garnizonowa w Szczecinie (1979-2004),
- Prokuratura Marynarki Wojennej w Świnoujściu (1949-1961).

W skład szczecińskiego zasobu wchodzi również dokumenty wytworzone przez więziennictwo. Są to głównie akta penitencjarne aresztów śledczych i zakładów karnych:

- Areszt Śledczy w Szczecinie (1949-2000),

- Areszt Śledczy w Koszalinie (1945-1983),
- Areszt Śledczy w Międzyrzeczu (1971-1987),
- Areszt Śledczy w Choszcznie (1973-1984),
- Areszt Śledczy w Kamieniu Pomorskim (1981-1984),
- Zakład Karny w Stargardzie Szczecińskim (1982-1982),
- Zakład Karny w Goleniowie (1976-1982),
- Zakład Karny w Gorzowie Wielkopolskim (1981-1982),
- Zakład Karny w Szczecinku (1963-1983).

Szczególnie interesujące są akta penitencjarne osób internowanych w okresie stanu wojennego w Ośrodkach Odosobnienia w Wierzchowie Pomorskim, Darłównku i Jaworzu.

Oddział IPN w Szczecinie przejął także dokumenty wytworzone i zgromadzone przez Okręgowe Komisje Badania Zbrodni przeciw Narodowi Polskiemu działające w Szczecinie i Koszalinie. W głównej mierze są to akta administracyjne: sprawozdania, konferencje, plany pracy, kontrole, sprawozdawczość, podstawy prawne itp. W niewielkiej ilości zachowały się akta dotyczące badań nad zbrodniami hitlerowskimi: dokumenty dotyczące badań nad obozami hitlerowskimi, rejestry egzekucji wykonanych w latach 1939-1945, dane dotyczące robotników przymusowych na terenie Pomorza Zachodniego, zeznania świadków, dokumentacja dotycząca akcji ankietyzacyjnej, akta żołnierzy SA i członków NSDAP, szcątkowe informacje dotyczące działalności Szefa Wydziału Bezpieczeństwa Policji i SD w Koszalinie, Policji Państwowej w Koszalinie i Pile, jenieckie znaczki identyfikacyjne ze stalagów